

Alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028

Lørenskog kommune

Vedtatt 15. mai 2024. Revidert 11. desember 2024

Lørenskog
kommune

Innhold

1. Innledning	4
1.1 Lovgrunnlag.....	4
1.2 Nasjonale føringer for lokal alkoholpolitikk.....	4
1.3 Planens virkeområde og kommunens rusarbeid.....	5
2. Alkoholforbruk og alkoholvaner	6
2.1 Alkoholomsetning nasjonalt	6
2.2 Alkoholvaner i befolkningen	7
2.3 Alkoholomsetning i Lørenskog.....	9
2.4 Alkoholvaner i Lørenskog	12
2.5 Konsekvenser av alkoholbruk	14
3. Målsettinger	16
4. Retningslinjer for innvilgelse av salgs- og skjenkebevillinger i Lørenskog kommune	17
4.1 Almennelige bestemmelser	17
4.2 Skjenkebevilling.....	18
4.3 Salgsbevilling.....	22
4.4 Formelle krav til søknaden.....	23
4.5 Ikraftsettelse	27
5. Saksbehandling	27
5.1 Søknad	27
5.2 Saksbehandlingstid.....	28
5.3 Drift i overgangsperioden.....	28
5.4 Klageadgang	28
6. Fullmakter	29
6.1 Kommunestyret	29
6.2 Formannskapet.....	29
6.3 Kommunedirektøren	29
7. Salgs- og skjenketider	29

8. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger	30
8.1 Salgs- og skjenkekontroller	30
9 Sanksjonsreglement	31
9.1 Retningslinjer for sanksjoner ved brudd på regelverket.....	31
10. Kilder og videre lesning.....	32

1. Innledning

1.1 Lovgrunnlag

Lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk (videre omtalt som alkoholloven) med tilhørende forskrifter.

1.2 Nasjonale føringer for lokal alkoholpolitikk

Hovedlinjene i alkoholpolitikken omfattes av vinmonopolordningen, reklameforbudet, alkoholavgiften og bevillingssystemet. Disse tiltakene faller inn under befolkningsstrategier som er til for å redusere alkoholforbruket i befolkningen. I 2021 ga regjeringen ut en nasjonal alkoholstrategi for 2021-2025 (forlenget til 2030 gjennom Folkehelsemeldinga – Stortingsmelding nr. 15 2022-2023). I strategien presiseres det at «Kommunene har i sin forvaltning av alkoholloven en avgjørende betydning for hvor godt disse virkemidlene treffer». (Regjeringen 2021, s. 5). Videre skisseres det 6 hovedprioriteringer i nasjonal alkoholstrategi:

1. Videreføre hovedlinjene i alkoholpolitikken
2. Understøtte alkoholforebygging i kommunene
3. Forsterke tidlig innsats mot skadelig alkoholbruk
4. Fremme alkoholfrie arenaer i samarbeid med frivilligheten, idretten, skolen og arbeidslivets parter
5. Styrke kunnskapen og kompetansen om alkohol
6. Prioritere forskning på sykdomsutvikling og skader knyttet til alkohol.

Alkoholloven:

Begrense de samfunnsmessige og individuelle skadene som alkoholbruk kan medføre

Alkoholloven angir de nasjonale retningslinjene for hvordan alkoholpolitikken skal håndteres, og kommunene har frihet til å utforme sin egen lokale alkoholpolitikk innenfor disse retningslinjene. Mer spesifikt gir alkoholloven kommunene ansvaret for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger, samt å føre kontroll med, og iverksette sanksjoner mot, salgs- og skjenkestedene ved eventuelle avvik. For å sikre en helhetlig alkoholpolitikk, skal kommunene derfor utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan (jf. alkoholloven § 1-7d). Planen bør inneholde de viktigste målene og delmålene for kommunens alkoholpolitikk, inkludert virkemidler som vil bli brukt for å nå de. I tillegg til alkoholloven, sentrale og lokale forskrifter og retningslinjer, er planen et viktig styringsdokument for kommunens alkoholpolitikk.

Ettersom alkohol er et lovlig rusmiddel, må kommunen som forvalter av alkoholpolitikken imøtekomme flere, til dels motstridene, hensyn og interesser. Næringspolitiske hensyn skal søkes ivaretatt på best mulig måte, slik at skjenke- og bevillingshavere blir imøtekommet av en samlet alkoholpolitikk med forutsigbar saksbehandling fra kommunens side. Samtidig er alkoholloven sitt formål, jf. § 1-1, å begrense samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære, og begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer. Folkehelseloven pålegger også kommunene å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Handlingsplanen må derfor også ivareta helse- og sosialpolitiske hensyn for å kunne fungere innenfor rammene av nasjonale retningslinjer.

Dermed er den alkoholpolitiske handlingsplanen både et redskap for å imøtekomme næringslivet med en forutsigbar bevillingspolitikk, samt en konkretisering av hvordan kommunen skal satse på sin del av den nasjonale målsettingen om å redusere alkoholrelaterte skader. Dette utartes i praksis gjennom et todelt bevillingssystem – den ene delen handler om å gi bevillinger, og den andre om å kontrollere dem.

Den alkoholpolitiske planen vedtas for 4 år om gangen, og fornyelse av planen skjer normalt innen 30.september året etter at nytt kommunestyre er valgt.

1.3 Planens virkeområde og kommunens rusarbeid

Ett av Lørenskog kommune sine visjoner er å være en trygg kommune. Som beskrevet i kommuneplanens samfunnsdel innebærer dette blant annet at tidlig innsats overfor barn og unge skal forebygge utenforskap, psykiske lidelser, kriminalitet og rusproblemer. Alkoholpolitisk handlingsplan inngår som en del av arbeidet i å imøtekomme denne visjonen, innenfor rammen av kommunens rusforebyggende arbeid.

Det jobbes med å forebygge rusproblematikk på flere områder i kommunen. Rusforebyggende team ved helsestasjon for ungdom driver forebyggende undervisning til elever og ansatte ved skoler for unge mellom 13 og 24 år, og tilbyr også helhetlig oppfølging opp mot enkeltpersoner og familier med rusproblemer. Videre samarbeider teamet med rådgivende enhet for russaker, hvor innbyggere og ansatte i kommunen kan ta kontakt for råd, informasjon og veiledning om rusproblemer. Lørenskog kommune og politiet samarbeider også om å forebygge rusbruk og kriminalitet blant barn, ungdom og unge voksne. Denne samarbeidsmodellen heter SLT, og står for Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggende Tiltak.

For individer med avhengighet til alkohol eller andre rusmidler tilbyr kommunen flere tiltak for å bedre egen mestring av sin situasjon. Det kan leses mer om her:

- [Les mer om rusforebyggende team og helsestasjon for ungdom her](#)

- [Les mer om rådgivende enhet for russaker her](#)
- [Les mer om SLT her](#)
- [Les mer om rusomsorg og psykisk helse i Lørenskog her](#)

Rusforebygging og rusomsorg er et bredt felt. Alkoholpolitisk handlingsplan er derfor utformet som et supplement til kommunens eksisterende arbeid innenfor området, og må ses på som en del av en helhetlig rus- og folkehelsepolitikk. Tiltakene og retningslinjer som skisseres i handlingsplanen fra kapittel 4 fokuserer derfor på bevilningssystemet. Det søker ikke å erstatte tiltak i tilknytning det pågående rus- og folkehelsearbeidet i kommunen, men heller å supplere det.

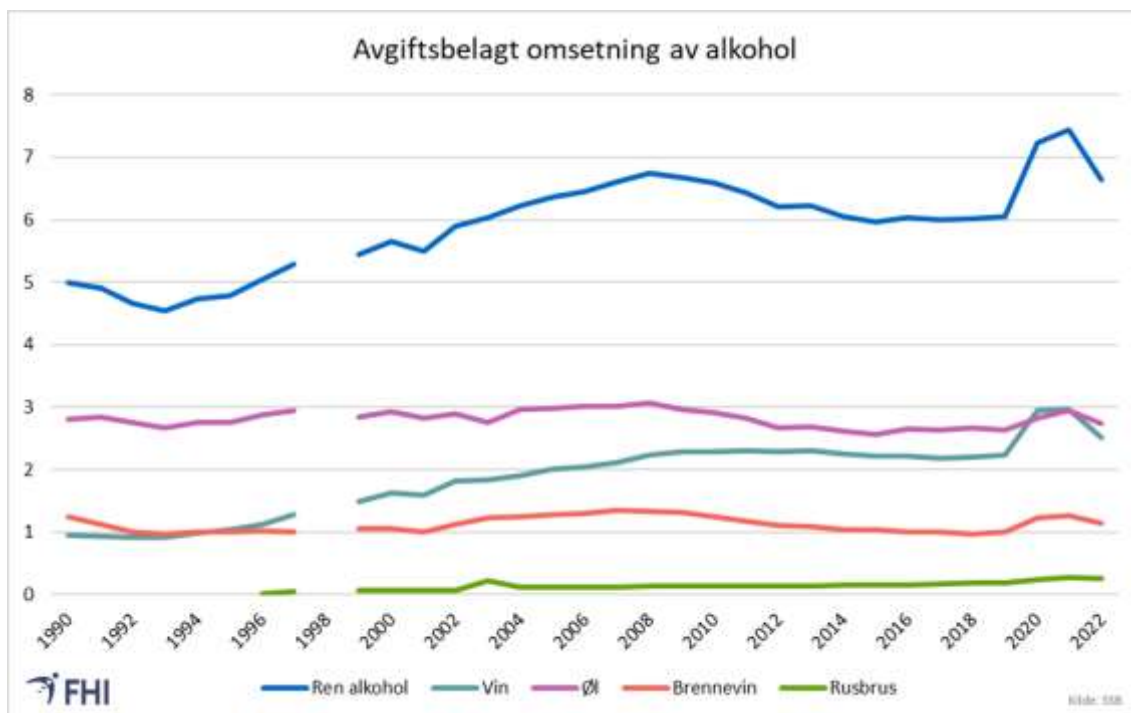
2. Alkoholforbruk og alkoholvaner

De neste delkapitlene inneholder sentrale fakta knyttet til alkoholforbruk, både nasjonalt og i Lørenskog, basert på informasjon og tall fra blant annet Statistisk sentralbyrå (SSB), Folkehelseinstituttet (FHI) og Helsedirektoratet. Hensikten med kunnskapsoppsummeringen er å tydeliggjøre sammenhengen mellom alkoholforbruk, konsekvensene av det, og Lørenskog sin lokale alkoholpolitikk.

2.1 Alkoholomsetning nasjonalt

Alkoholomsetningen i Norge deles opp i den registrerte og uregistrerte omsetningen. Uregistrert omsetning referer til avgiftsfrie salg knyttet til Taxfree på lufthavner, ferger og grensehandel til Sverige, og kartlegges basert på spørreundersøkelser i befolkningen. Registrert omsetning, som vil vektlegges her, favner om salg fra Vinmonopolet og butikker, og skjenking hos barer, utesteder og restauranter. Figur 1 viser Statistisk sentralbyrå (SSB) sin oversikt over liter omsatt alkohol per innbygger over 15 år, for registrert (avgiftsbelagt) omsetning i Norge. Måleenheten «liter omsatt alkohol per innbygger over 15 år» brukes for å kunne sammenligne omsetningen over tid, og på tvers av land, og mengden omregnes fra vareliter til antall liter «ren» alkohol.

Siden 90-tallet, har alkoholomsetningen økt betraktelig, hvorav toppen i 2021, med 7,44 liter ren alkohol per innbygger over 15 år, var det høyeste målt siden 1851 (året Norge begynte å føre alkoholstatistikk) ([Bergsvik, FHI 2023](#)). I 2022 ble det solgt totalt 6,64 liter ren alkohol per innbygger (over 15 år), en nedgang fra 2021, men likevel høyere enn før pandemien.

Figur 1: Avgiftsbelagt omsetning av alkoholdige drikkevarer, liter ren alkohol per innbygger, 15 år og eldre, 1990-2022. Kilde: SSB, 2023. (for 1998 mangler omsetningstall).

2.2 Alkoholvaner i befolkningen

Voksne

Alkoholforbruket i Norge fordeler seg skjevt i befolkningen, og det er derfor begrenset hvor godt bilde av nordmenns drikkevaner de totale omsetningstallene gir. Ca. 10 % drikker halvparten av alkoholen som konsumeres, og det er tydelige forskjeller i forbruk basert på alder, utdanningsnivå, inntekt, kulturer og kjønn.

For å kartlegge nordmenns alkoholvaner (frekvens, hyppighet og mengde) gjennomføres det jevning spørreundersøkelser. [Folkehelseinstituttet \(FHI\) har publisert «Alkohol i Norge»](#) som blant annet inneholder en kunnskapsoppsummering knyttet til voksne nordmenns alkoholvaner. Funnene er basert på spørreundersøkelser fra et representativt utvalg av befolkningen (16-79 år). Hovedpunktene siteres nedenfor, og [rapporten kan i sin helhet leses her](#) (Bye m.fl., 2023).

- Åtte av ti har drukket alkohol siste år og halvparten har drukket 6 eller flere alkoholenheter ved samme anledning. Disse målene har vært stabile i perioden 2012-2023.
- Selvrappertert alkoholbruk gikk noe ned under pandemien, men er nå på samme nivå som i 2019.
- Menn drikker mer, oftere og mer risikofyllt enn kvinner.
- Eldre drikker oftere enn yngre, men de har et mindre risikofyllt drikkemønster.

- Høyt utdanningsnivå og høy inntekt er forbundet med høyere drikkefrekvens men lavere omfang av risikofylt drikking.
- Tre av fire drikker kun i helgene.

Selv om funnene gir et godt innblikk, bør det understrekes at alkoholforbruket underestimeres med mellom 40 og 50 % i selvrappørterte undersøkelser (Bye m.fl., 2023). Funn fra 2022 viser eksempelvis at nordmenn rapporterte at de drakk under halvparten så mye som det de faktiske omsetningstallene viste samme år.

Unge

FHI har også samlet inn tall på alkoholvanene til unge (15-16 åringer), og de nyeste tallene er fra 2019, basert på selvrappørterte data fra «European School Project on Alcohol and other Drugs» ([ESPAD](#)). Nedenfor siteres hovedfunnene i kartleggingen ([Bye mfl., FHI, 2020](#)):

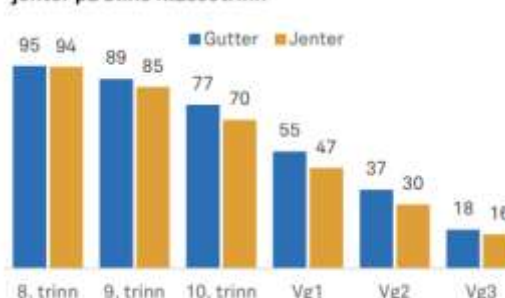
- Den nedadgående trenden i alkoholbruk blant ungdom etter årtusenskiftet har flatet ut i perioden 2015-2019.
- Om lag 50 % av norske 15-16-åringer har drukket alkohol det siste året, og en av fem svarte at de har vært fulle.
- Det har vært en nedgang også i antall ganger ungdom oppga å drikke og i antall ganger de hadde drukket mye ved samme drikkesituasjon.
- Det er generelt små forskjeller i alkoholbruk mellom jenter og gutter.
- Sammenliknet med Europa for øvrig, er andelen norske 15-16-åringer som drikker alkohol lav.

Ungdataundersøkelsen spør barn og unge hvordan de har det, og hva de driver med på fritiden innenfor en rekke temaområder, blant annet knyttet til alkohol og andre rusmidler. Nedgangen i alkoholforbruk blant unge som FHI referer til bekreftes også i ungdataundersøkelsens kartlegginger de siste årene. Riktignok viser resultatene også at andelen som drikker alkohol jevning har gått opp i 2022, og at det for jenter har nådd et nivå som er høyere enn før pandemien ([Bakken, Ungdataberapport 2022 s. 38](#)). Videre viser tallene et klart skille mellom ungdomsskolen og videregående, hvor om lag halvparten av alle elever i Vg1 sier de har smakt alkohol.

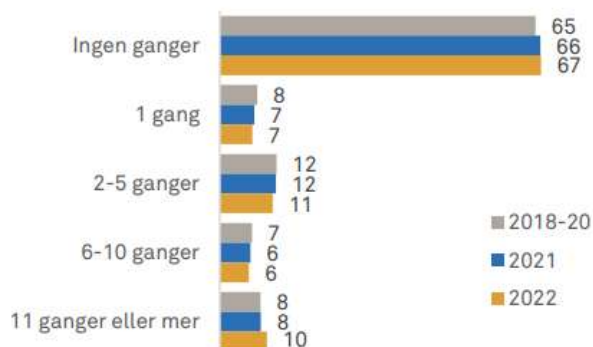
Hender det at du drikker noen form for alkohol?

Prosentandel som aldri har smakt alkohol eller bare har smakt noen få ganger. Blant gutter og jenter på ulike klassetrinn

Hvor mange ganger i løpet av det siste året har du drukket så mye at du har følt deg beruset på alkohol?

Figur 2: Drikkemønster blant unge, Nasjonalt - Ungdatarapport 2022

2.3 Alkoholomsetning i Lørenskog

Tabell 1a viser oversikt over skjenkebevillinger gitt for enkeltanledninger i perioden 2021 til april 2024, fordelt på åpne og lukkede (ambulerende) selskap. Eksempel på et åpent selskap er konsert eller matfestival, mens lukkede selskap gjelder arrangement med en satt gjesteliste, eksempelvis julebord eller bryllup. Tabell 1b viser oversikt over antall skjenkebevillinger i Lørenskog per 2024, mens tabell 1c viser en oversikt over salgsstedene i kommunen.

	2021	2022	2023	Per. april 2024
Åpent arrangement*	2	4	7	2
Lukket arrangement**	2	4	10	14
Totalt	4	8	17	16

Tabell 1a – Antall skjenkebevillinger, enkeltanledninger, Lørenskog.

* Alkoholoven §§ 1-6 og 4-2

** Alkoholoven § 4-5

Restauranter	Kaféer, øvrige spisesteder	Hoteller	Annet	Totalt
22	3	1	1*	27

Tabell 1b: Antall skjenkesteder i Lørenskog per 2024.

* Megafun – konferansedel

Butikker	Nettbutikk	Vinmonopolet	Totalt
19	4	1*	24

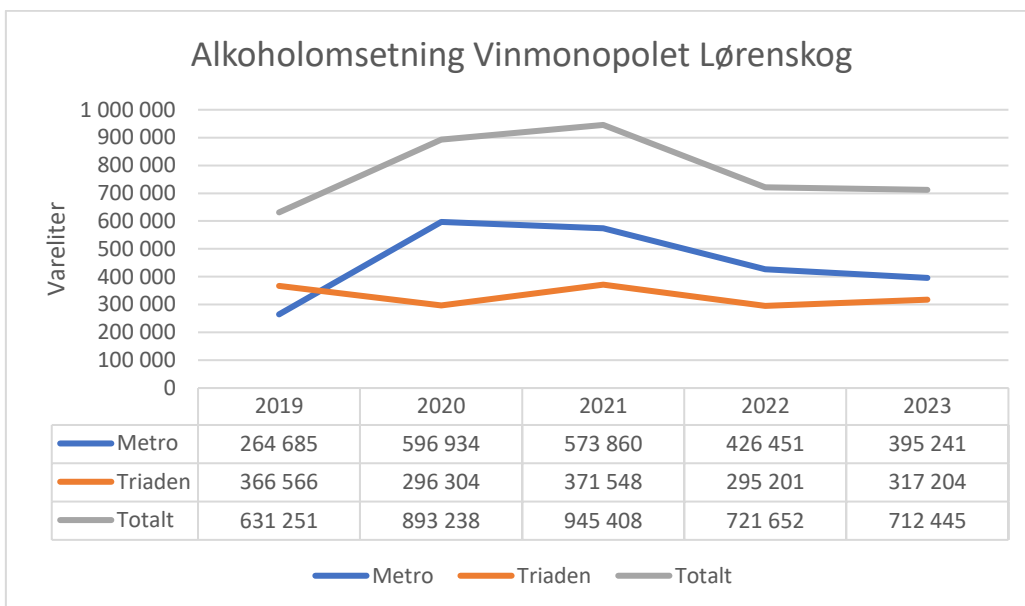
Tabell 1c: Antall salgssteder i Lørenskog per 2024.

* To utsalgssteder.

I Lørenskog er det per 2024 to vinmonopol, et på Metro og et på Triaden. Figur 2a nedenfor viser antall vareliter solgt av disse fra 2019 til 2023. Vareliter henviser her til mengde alkoholholdig drikk, uten omregning til ren alkohol. 2019 er inkludert for å gi et innblikk i omsetningsnivået før pandemien. Alkoholtypene refereres til i tre forskjellige grupper basert på alkoholprosent:

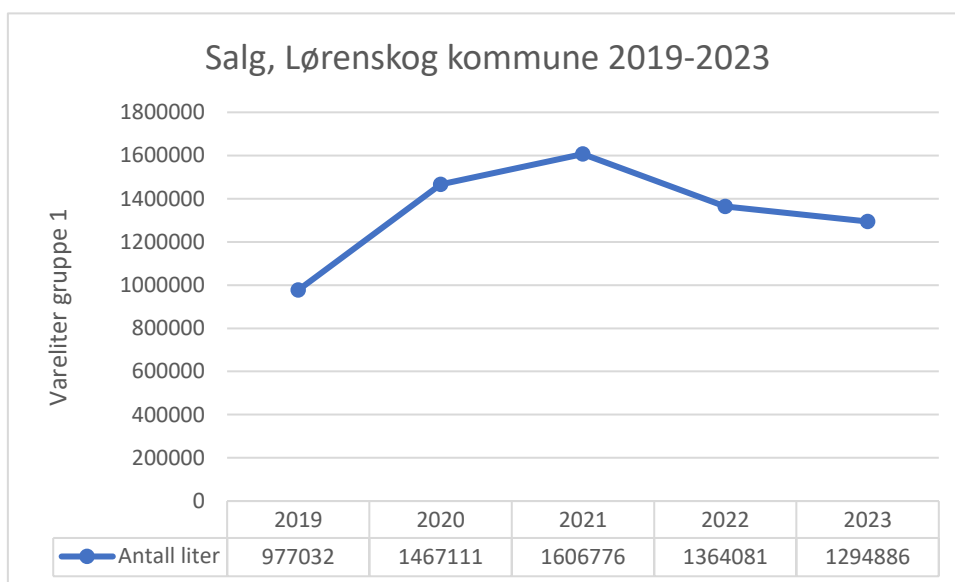
- Gruppe 1: 2,51 – 4,7 volumprosent
- Gruppe 2: 4,71 – 21,99 volumprosent
- Gruppe 3: 22 – 60 volumprosent

Salgsutviklingen i Lørenskog gjenspeiler tendensene i landet for øvrig, hvor alkoholomsetningen fortsatt ligger på et høyere nivå enn før pandemien. Effektene av pandemien på vinmonopolets omsetning reflekteres også i den totale økningen fra 2019 til 2020, hvor mulighetene for kjøp av alkohol i utlandet var svært begrenset. Tilsvarende skyldes mye av reduksjonen fra 2021 til 2022 gjenåpning av grensene.

Figur 2a: Alkoholomsetning Vinmonopolet Lørenskog. Vareliter.

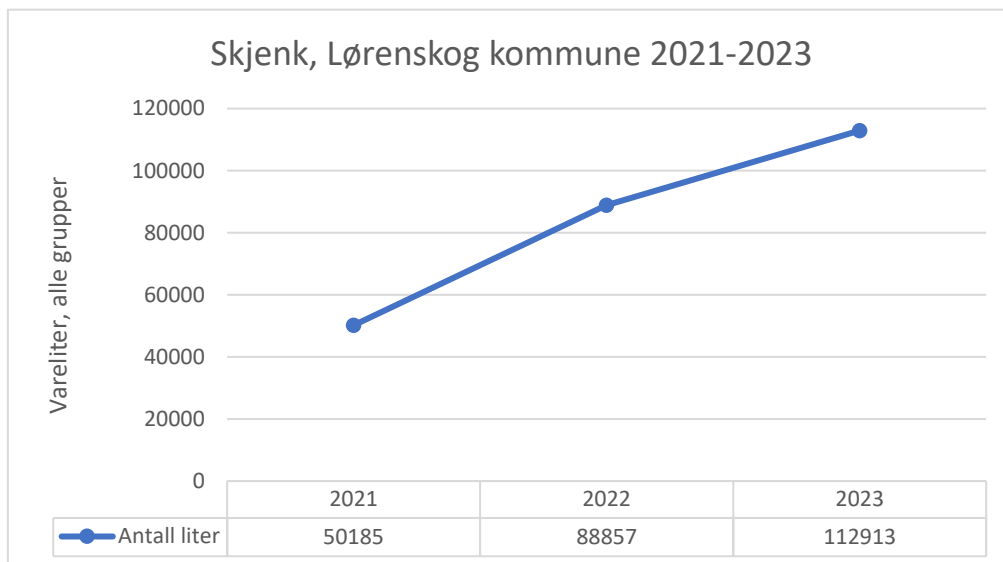
Nedenfor vises en oversikt over mengden alkohol solgt i Lørenskogs butikker fra 2019 til 2023 basert på butikkenes innrapporterte omsetningsoppgaver. Også alkoholsalget i butikkene har økt de siste årene, og ligger fortsatt på et høyere nivå sammenlignet med før pandemien, slik illustrert i figur 2b. Likt som for vinmonopolet har omsetningen til butikkene økt hvert år mellom 2019 og 2021, for deretter å ha sunket og flatet ut mellom 2021 og 2023.

Figur 2b: Omsetning alkoholholdig drikk salg, Lørenskog. Vareliter.

Figur 2c viser totalt antall vareliter alkohol (gruppe 1, 2 og 3) solgt blant kommunens skjenkesteder 2021-2023, basert på innrapporterte omsetningsoppgaver fra bransjen.

Tabell 2 viser samme oversikt, fordelt på alkoholgruppe. Grunnet manglende omsetningstall, er årene 2019 og 2020 utelatt. Tallene i 2c er også delvis underrapporterte, grunnet manglende innrapporterte tall fra henholdsvis en, tre og fire virksomheter i 2021, 2022 og 2023. Oversikten viser likevel en tydelig økning i skjenkesteders alkoholsalg de siste tre årene, en naturlig effekt av mindre/ingen pandemirestriksjoner etter 2021.

Figur 2c: Omsetning alkoholholdig drikk skjenk, Lørenskog. Vareliter.

	2021	2022	2023
Gruppe 1	36 063	61 339	77 073
Gruppe 1	13 367	25 309	33 856
Gruppe 3	755	2 209	1984

Tabell 2: Omsetning skjenk fordelt på alkoholgruppe. Vareliter.

2.4 Alkoholvaner i Lørenskog

Voksne

De nyeste lokale tallene på innrapporterte alkoholvaner for voksne over 18 år finnes i [Vikens Folkehelseundersøkelse fra 2021](#), hvorav 3336 (av totalt 108 738) respondenter var fra Lørenskog. Valgte respondenter er basert på et representativt utvalg fra Folkeregisteret, men ettersom det er frivillig å delta, må resultatene tolkes med noen forbehold. Blant alle deltakerne i Viken har for eksempel kvinner høyere svarprosent enn menn, og eldre aldersgrupper (60+ år) høyere svarprosent enn yngre (18-29 år). Av hensyn til anonymitet er det ikke mulig å filtrere disse faktorene på kommunenivå ([Knapstad, m.fl., 2022, s. 17](#)).

Resultatene viser at alkoholforbruket i Lørenskog, basert på Folkehelseundersøkelsen sitt utvalg, ligger under gjennomsnittet i Viken. Andelen som svarer at de drikker alkohol 2 ganger i uken eller oftere ligger 2 prosentpoeng under snittet. I andelen som har et episodisk høyt alkoholforbruk månedlig eller oftere ligger Lørenskog rett i underkant av snittet. Resultatene viser også at menn i Lørenskog drikker mer, og oftere enn kvinnene. Denne tydelige kjønnsforskjellen gjenspeiles også nasjonalt.

Drikker alkohol 2 ganger i uken eller oftere	Totalt	Kvinner	Menn
Lørenskog kommune	26 %	22,3%	30,7%
Viken fylkeskommune (snitt)	28,1%	23,3%	33,3%

Tabell 3a: Prosentandel som drikker 2 + ganger i uken, Lørenskog 2021

Episodisk høyt alkoholforbruk månedlig eller oftere*	Totalt	Kvinner	Menn
Lørenskog kommune	15,4 %	9,8%	22,4%
Viken fylkeskommune (snitt)	15,9%	10%	23,3%

Tabell 3b: Prosentandel med episodisk høyt alkoholforbruk, Lørenskog 2021

*Drikker minst seks enheter alkohol ved en og samme anledning månedlig eller oftere

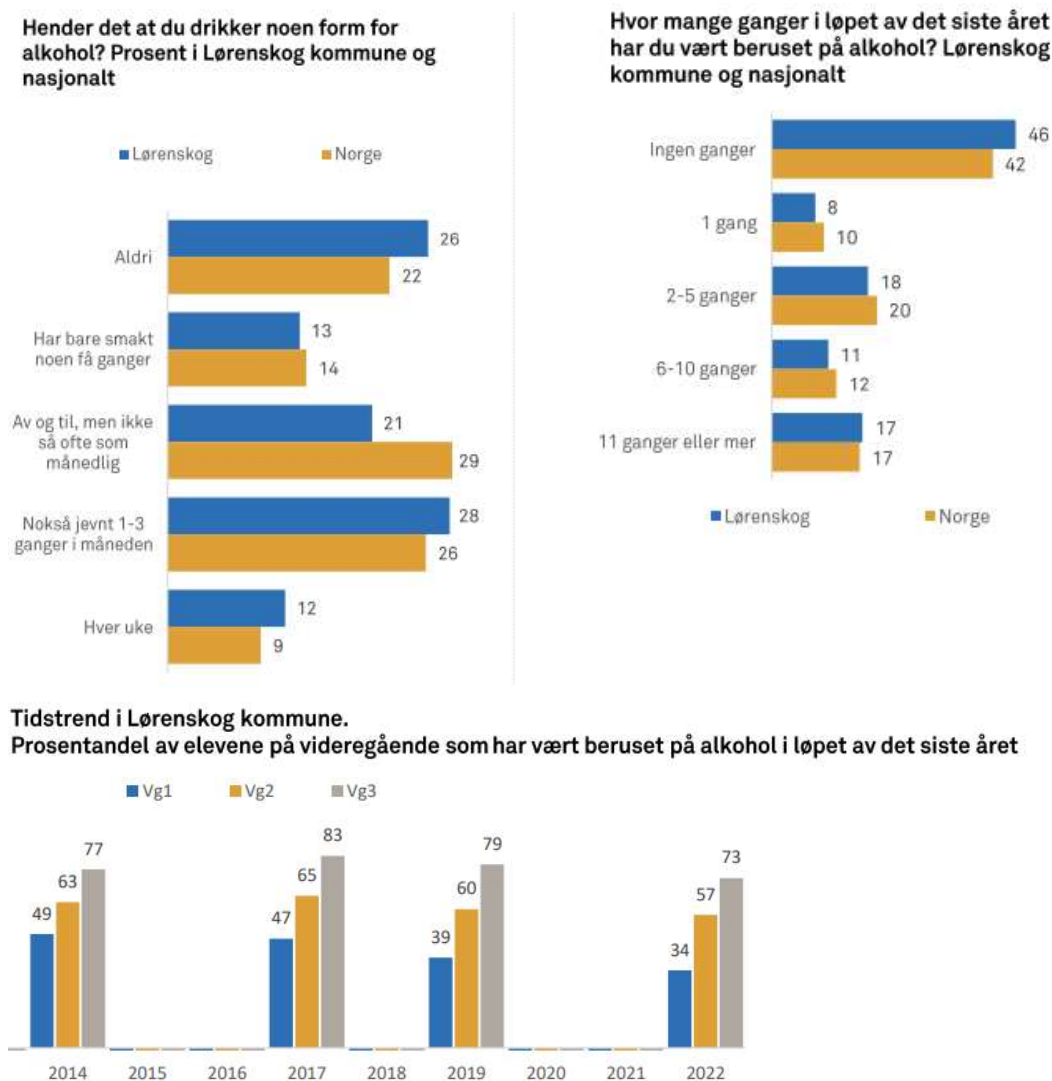
Unge

Mange har sitt første møte med alkohol i ungdomstiden. Unges alkoholvaner i Lørenskog gjenspeiler i stor grad nasjonale trender, slik henvist til i [rapport fra ungdatabase 2022](#). De færreste i Lørenskog drikker alkohol på ungdomsskolene. 67 % av ungdomsskoleelever i Lørenskog svarer de aldri har drukket noen form for alkohol, og 89 % svarer de ikke har vært beruset det siste året, over det nasjonale snittet på henholdsvis 60 % og 87 %.

Også i Lørenskog er det en tydelig økning i alkoholforbruk når elevene starter på videregående. Som i landet for øvrig, drikker de fleste VGS-elever alkohol en gang iblant, og litt over halvparten har vært beruset 1 gang eller mer i løpet av det siste året (se figur 3). Blant kategoriene som drikker oftest (1-3 ganger i måneden og hver uke) ligger videregående elever i Lørenskog litt over snittet. Samtidig er det færre som rapporterer at de har vært beruset i løpet av det siste året sammenlignet med det nasjonale snittet. Her ser man også en reduksjon i alkoholforbruket over tid blant alle elevtrinn siden 2014.

Her er det også viktig å påminne om at resultater fra ungdatabaseundersøkelsen kun fanger opp elevene som har fortsatt på videregående, mens ungdom i alderen 15-19 år som

har droppet ut, ikke svarer på undersøkelsen. Tallene danner likevel et godt bilde av hvordan Lørenskog ligger an i forhold til snittet, hvor det altså ikke kan pekes på noen urovekkende store forskjeller.

Figur 3: Drikkemønster blant unge, Lørenskog - Ungdatarapport 2022

2.5 Konsekvenser av alkoholbruk

I Norge er alkoholbruk en av de viktigste risikofaktorene for tap av friske leveår ([FHI, 2019](#)). Alkoholbruk fører også med seg store samfunnskostnader i form av redusert helse- og livskvalitet (68-77 milliarder kroner per år), sykefravær og mindre produktivitet (10-13 milliarder kroner per år). I tillegg påfører det helse- og omsorgssektoren opp mot 7 milliarder i ekstra kostnader årlig ([Blå Kors/Oslo Economics, 2022, s. 4-5](#)). Antall alkoholrelaterte dødsfall sank med ca. 20 % fra

perioden 2008/2012 fram til perioden 2015/2019, deretter har utviklingen vært stabil ([FHI, 2022](#)).

Alkoholbruk har både langsiktige og kortsiktige konsekvenser. Ved langvarig, høyt alkoholbruk, oppstår økt risiko for sykdom i nervesystemet, leveren, bukspyttkjertelen, og hjernen ([rusinfo.no, a](#)). Høyt alkoholforbruk sannsynliggjør dessuten hjerneslag- og blødning, og kan gå utover immunforsvaret. Også ved mindre inntak av alkohol øker risikoen for helseskader, og enkelte typer kreft ([Rossow, FHI, 2018](#)). Alkohol øker videre sannsynligheten for tilbakefall blant tidligere rusavhengige, samt sannsynligheten for testing av andre illegale rusmidler ([rusinfo.no, b](#)).

Beruselse har også en sammenheng med mer umiddelbare konsekvenser, som ulykker og voldshendelser, da spesielt ved inntak av store mengder på kort tid (Rossow, FHI, 2018). Tabell 4a viser innrapporterte tall fra Øst politidistrikt. Første rad viser antall ordensforstyrrelser som ikke er tilknyttet rus (for eksempel slåsskamper) og andre rad antall ordensforstyrrelser med tilknytning rus uavhengig av type rusmiddel eller arena (offentlig eller privat grunn). Mellom 2020 og 2023 har politiet registret 1 eller 2 tilfeller i året (til sammen 6) med ordensforstyrrelser tilknyttet rus i Lørenskog.

	2020	2021	2022	2023
Ordensforstyrrelse	6	4	10	1
Ordensforstyrrelse selvforskyldt rus	2	1	2	1

Tabell 4a: Ordensforstyrrelser Lørenskog, tall fra Øst politidistrikt.

Tabell 4b viser videre tall over alle registrerte voldshendelser (kroppskrenkelse, kroppsskade, grov kroppskrenkelse, grov kroppsskade og legemsfornærmelse) i Lørenskog 2020-2023, uavhengig om det har skjedd på offentlig sted eller ikke. Det finnes ikke tall på hvor mange av disse som er alkoholrelatert, men forskning viser en tydelig sammenheng mellom voldshendelser og alkohol. Opp mot 80 prosent av personer som er involvert i voldshendelser er påvirket av alkohol, og halvparten av alkoholrelatert vold involverer de som kun drikker en gang iblant ([rusinfo.no, a](#) og [IOGT.no](#)). På befolkningsnivå er det også klar sammenheng mellom den totale mengden alkoholkonsum og den totale mengden vold i samfunnet ([Rossow, FHI, 2019](#)).

År	Voldshendelse, Lørenskog
2020	95
2021	92
2022	109
2023	113

Tabell 4b: Voldshendelser Lørenskog, tall fra Øst politidistrikt

Skader som følge av alkoholbruk er knyttet opp mot totalforbruket i befolkningen, som igjen er påvirket av tilgjengeligheten (Rossow, FHI, 2018). Gjennom salgs- og skjenkebevilling er kommunene en sentral del av å sette rammene for denne tilgjengeligheten, blant annet gjennom alkoholpolitisk handlingsplan. Til tross for den lave forekomsten av rusrelaterte ordensforstyrrelser i Lørenskog spesifikt, inngår kommunen derfor likevel som en del av en nasjonal målsetting om å redusere alkoholforbruket i Norge med 10 % skadelig alkoholforbruk innen 2030 (Regjeringen, 2021, s. 5).

3. Målsettinger

Alkoholovens formål er formulert i § 1-1: «Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.»

Folkehelseloven § 4 bestemmer videre at kommunen skal fremme befolkningens helse og bidra til å forebygge sykdom, skade eller lidelse, samt bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Kommunen skal videre iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, som tiltak knyttet til skader og alkoholbruk, jf. § 7.

I Nasjonal alkoholstrategi 2021-2025 (videreført til 2030) skisseres en rekke fokusområder for en helsefremmende og solidarisk alkoholpolitikk. Blant annet nevnes styrking av kunnskap og kompetanse om alkohol, tidlig innsats mot skadelig alkoholbruk, alkoholfrie arenaer og alkoholforebygging i kommunene som viktige hovedprioriteringer for å redusere skadelig alkoholbruk nasjonalt.

I samsvar med dette har kommunen ansvar for å sørge for at lokal alkoholpolitikk medvirker til at omsetning av alkohol skjer på forsvarlig vis, og innenfor lovverkets rammer. Forskning viser at økt alkoholforbruk fører til større skadevirkninger, både

helsemessige og sosiale (vold, kriminalitet og ulykker). Kommunens bevillingspolitikk kan være et styringsredskap for å begrense disse skadevirkningene.

Lørenskog kommunes målsettinger for alkoholpolitikken er som følger:

1. Kommunens alkoholpolitiske retningslinjer skal være forutsigbare, tydelige og tilgjengelige for eksisterende og nytt næringsliv.
2. Ved å øke kunnskap og refleksjon rundt rusmiddelbruk skal det skapes gode holdninger blant barn, unge og foreldre med tanke på forebygging av alkoholskapt lidelser (sykdom, avhengighet, med mer) og samfunnsproblemer (vold, promillekjøring, støy, med mer).
3. Lørenskog kommune skal ha en adekvat og god ettervernstjeneste for innbyggere med alvorlige alkoholproblemer
4. Rusfrie fritidstilbud og samlingssteder for barn og unge skal videreføres og videreutvikles.
5. Gjennom god dialog med næringslivet, politi, grunneiere og andre aktører skal kommunen jobbe for et variert og tilgjengelig serveringstilbud, og et trygt sentrum.
6. Kommunen skal legge til rette for en seriøs utelivs- og restaurantnæring, og en bransje med kompetent arbeidskraft.

4. Retningslinjer for innvilgelse av salgs- og skjenkebevillinger i Lørenskog kommune

4.1 Alminnelige bestemmelser

§ 1 Prinsipper for vurderinger av søknader om salgs- og skjenkebevillinger

Søknader om salgs- eller skjenkebevilling skal avgjøres i tråd med alkoholloven og bestemmelser gitt i medhold av denne (se spesielt Alkoholloven § 1.7, §§ 3.1 og 3.2), herunder bl.a. krav til vandel (Alkoholloven, 1990, § 1-7b). Søknadene skal i tillegg vurderes i lys av vedtatte prinsipper og målsettinger fastsatt i Lørenskog kommunes alkoholpolitiske plan.

§ 2 Definisjoner

Alkoholfri drikk: drikk som inneholder under 0,7 volumprosent alkohol

Alkoholsvak drikk: drikk som inneholder fra og med 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 1: Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 2: Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol.

Alkoholholdig drikk gruppe 3: Drikk som inneholder mellom 22 og 60 volumprosent alkohol.

§ 3 Bevillingsperioden

Det kan gis alminnelig salgs- eller skjenkebevilling for inntil fire år av gangen med opphør senest 30. september året at nytt kommunestyre tiltrer.

Kommunestyret kan beslutte at alle eller noen bevillinger skal løpe uten fornyelse for en ny periode på inntil fire år. En slik beslutning forutsetter at kommunen etter kommunevalget har foretatt en gjennomgang av alkohol- og bevillingspolitikken i kommunen.

Salgs- eller skjenkebevilling kan også gis for en tidsbegrenset periode, for en bestemt del av året, eller for enkeltanledninger.

4.2 Skjenkebevilling

§ 4 Innvilgelse av alminnelig skjenkerett for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3

a) Skjenkerett for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 kan innvilges til hoteller, restauranter, puber, barer, diskotek, selskapslokale og institusjon etter en konkret vurdering av følgende momenter:

- Stedets driftsprofil vurdert opp mot kommunens alkoholpolitiske målsettinger
- Stedets beliggenhet - særlig sett i forhold til nærhet til private boligområder, offentlige institusjoner, barnehage, lekeplass, idrettsanlegg, trafikkpreget område og tilliggende virksomheter
- Stedets målgruppe – særlig sett i forhold til yngre aldersgrupper.

b) Skjenkerett for alkoholholdig drikk gruppe 3 innvilges ikke virksomheter som etter en konkret vurdering fremstår som et typisk ungdomssted. I vurderingen skal det legges særlig vekt på om stedet har en aldersgrense lavere enn 20 år.

c) For å få skjenkerett for alkoholholdig drikk må det dokumenteres at styrer og stedfortreder har gjennomført kurs i «Ansvarlig vertskap» fra Helsedirektoratet, basert på [Ansvarlig vertskap – Opplæringshefte](#).

§ 5 Innvilgelse av utendørs skjenkerett

a) Utendørs skjenkerett for alkoholholdig drikk gruppe 1,2 og 3 kan gis i tilknytning til et lokale eller en virksomhet som er innvilget tilsvarende skjenkebevilling, etter en konkret vurdering av følgende momenter:

- Ro- og ordensmessige hensyn
- Trafikk, tilgjengelighet og hensyn til fri ferdsel

b) Ved utendørs skjenkerett forutsettes det inngått avtale med grunneier/utleier om bruksrett

c) Utendørs skjenkeareal skal som hovedregel fysisk avgrenses med gjerder eller annet som omslutter hele skjenkearealet.

d) Skjenketiden utendørs kan begrenses dersom ro- og ordensmessige hensyn og/eller hensyn til omliggende naboer tilsier dette.

§ 6 Innvilgelse av begrenset skjenkerett – skjenking til lukket selskap

Begrenset skjenkerett for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 kan innvilges til restaurant og cateringvirksomhet med egne selskapslokaler for skjenking til lukkede selskaper. Slik begrenset skjenkerett kan kun gis i kombinasjon med en alminnelig skjenkebevilling i de tilfeller hvor virksomheten anvender en eller flere bestemte lokaler for skjenking til lukkede selskaper. I helhetsvurderingen av om skjenkerett skal gis, legges det vekt på de momenter som er gitt i § 4 og 5.

§ 7 Virksomheter som ikke innvilges alminnelig skjenkebevilling

Følgende virksomheter innvilges ikke alminnelig skjenkebevilling:

a) Kafévirksomhet ved kjøpesentrene.

b) Bensinstasjoner eller serveringssted i umiddelbar tilknytning til bensinstasjon.

c) Serveringsvirksomhet med en driftsprofil som hele eller deler av døgnet fremstår som snackbar, gatekjøkken, kiosk eller lignende.

d) Idrettsanlegg, herunder idrettshaller og klubbhus i tilknytning til slike anlegg, unntatt avgrenset VIP- område.

e) Det gis ikke skjenkebevilling til virksomheter beliggende i, eller i kombinerte anlegg med, grunnskoler, barnehager og ungdomsklubber og liknende.

f) Frisørsalonger, spa, og andre steder som primært selger andre type varer eller tjenester.

§ 8 Innvilgelse av skjenkebevilling for alkoholholdig drikke gruppe 1-3 – enkeltanledninger

a) Skjenkerett for alkoholholdig drikk gruppe 1, 2 og 3 kan, etter en konkret vurdering basert på de momenter som er gitt i §§ 4 og 5 ovenfor innvilges for:

- innendørs og/eller utendørs skjenking til enkeltanledning jf. alkoholloven §1-6.
- ambulerende bevilling til lukkede selskap jf. alkoholloven § 4-5
- utvidelse av alminnelig skjenkebevilling for en enkeltanledning jf. alkoholloven § 4-2

I tillegg til momentene i §§ 4 og 5 skal det i vurderingen i særlig grad vektlegges:

- Arrangementets art – fastsatt program
- Beliggenhet
- Målgruppe
- Ro- og ordensmessige forhold

b) Skjenketiden kan utvides for en enkeltanledning, jf. alkoholloven § 4-4, men ikke utover skjenketid som er fastsatt i lokal forskrift.

c) Det gis ikke skjenkebevilling for enkeltanledning til idrettsarrangementer, unntak gjelder for avgrenset VIP-område.

d) Det gis ikke skjenkebevilling for enkeltanledning til arrangementer som har barn og ungdom som hovedmålgruppe.

e) Det gis normalt ikke skjenkebevilling for enkeltanledning til arrangementer (som ikke er idrettsarrangementer) som holdes på/i idrettsanlegg/-haller eller klubbhus i tilknytning til idrettsanlegg, men kan vurderes i særskilte tilfeller etter en konkret vurdering av momentene i §8a.

f) Det gis ikke skjenkebevilling for enkeltanledninger til virksomheter beliggende i, eller i kombinerte anlegg med, grunnskoler, barnehager og ungdomsklubber og liknende.

§ 9 Vilkår knyttet til skjenkebevillinger

Det kan med hjemmel i alkoholloven § 4-3 stilles vilkår knyttet til skjenkebevillinger. Følgende vilkår bør i særlig grad vurderes:

- a) Dersom bevillingshavers lokaler blir benyttet til arrangement som har et slikt omfang og en slik karakter at det kan medføre ro - og ordensmessige problemer, skal bevillingshaver påse at melding om arrangementet sendes til politiet.
- b) Virksomheten skal stille godkjente ordensvakter i samsvar med krav fra politiet.
- c) Krav om at lokalene/arealet er godkjent av andre offentlige myndigheter og/eller grunneier mht. den planlagte bruken.
- d) Ved større arrangement kan det stilles vilkår om bruk av vakthold og utarbeiding av risikoanalyse før bevilling gis, og krav om at godkjenning fra brannvesen og politi er innhentet før bevillingen kan benyttes.
- e) Ved åpne enkeltarrangement rettet mot en ung målgruppe kan det settes vilkår om aldersgrense for inngang
- f) Det kan, etter en konkret vurdering av den enkelte søknad, settes krav om særskilt aldersgrense etter gitte tidspunkter for skjenking av gruppe 3.
- g) Kommunen kan etter en konkret vurdering oppstille vilkår om at ansatte tilknyttet virksomheten gjennomfører kurs i Ansvarlig vertskap basert på «[Ansvarlig vertskap – Opplæringshefte](#)».

§ 10 Bevillingsgebyr for skjenkebevilling

Bevillingsgebyr fastsettes for ett kalenderår om gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk. Lørenskog kommune innkrever gebyr i medhold av de til enhver tid gjeldende satser i alkoholloven og forskrift. [Satsene for bevillingsgebyret finnes i alkoholforskriften.](#)

Bevillingshavere skal hvert år innen 1. mars sende inn [revisorbekreftet omsetningsoppgave til kommunen.](#)

Gebyr for skjenkebevilling for enkeltanledning innkreves i henhold til de til enhver tid gjeldende satser etter alkoholloven og forskrift. Omsetningsoppgave for skjenkebevilling ved enkeltanledning skal sendes inn senest 14 dager etter at arrangementet er avholdt. [Mer informasjon om skjenkebevilling for enkeltanledninger finnes her.](#)

Gebyr for ambulerende bevilling utstedes fortløpende av kommunen.

4.3 Salgsbevilling

§ 11 Innvilgelse av salgsbevilling for alkoholholdig drikk

a) Salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 kan innvilges til dagligvareforretninger, bryggerier og øl- og brusutsalg. I tillegg til å oppfylle alkohollovens krav skal det foretas en konkret vurdering av følgende momenter:

- Stedets driftsprofil vurdert opp mot kommunens alkoholpolitiske målsettinger
- Stedets beliggenhet, særlig sett i forhold til nærhet til private boligområder, offentlige institusjoner, barnehage, lekeplass, idrettsanlegg, trafikkpreget område og tilliggende virksomheter.
- Dagligvareutvalg i dagligvareforretninger

b) Salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 2 og 3 kan innvilges til AS Vinmonopolet etter en konkret vurdering av følgende momenter:

- Kommunens alkoholpolitiske målsettinger
- Beliggenhet, trafikk- og ordensmessige forhold og lokalmiljøet for øvrig

§ 12 Virksomhet som ikke innvilges salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1

Salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 gis ikke til virksomheter som tilbyr take-away, bensinstasjoner, kiosker/gatekjøkken eller virksomheter som omfattes av serveringslovens krav om serveringsbevilling.

§ 13 Vilkår knyttet til salgsbevillinger

Det kan med hjemmel i alkoholloven § 3-2 stilles vilkår for bevillingen. Følgende vilkår bør i særlig grad vurderes i tilknytning til vedtak fattet etter § 11:

- a) Det kreves at lokalene/arealet er godkjent av andre offentlige myndigheter og/eller grunneier med henhold til den planlagte bruken.
- b) Salgsstedet skal ha god informasjon om aldersgrenser, legitimasjonsplikt og salgstider, samt en plassering der alkoholfri og alkoholholdig drikk ikke kan forveksles.
- c) Før det gis salgsbevilling til nettsalg av alkoholholdig drikk, må det legges fram dokumentasjon på rutiner rundt salg og utlevering. Dokumentasjonen skal vise til søkers egne internkontrollrutiner, og at alle som transporterer/utleverer alkohol har fått opplæring krav om alderskontroll, forbudet mot utlevering til personer som åpenbart er påvirket av rusmidler, samt lovlige utleveringssteder i Lørenskog.

§ 14 Bevillingsgebyr for salgsbevilling

Bevillingsgebyr fastsettes for ett kalenderår om gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk. Lørenskog kommune

innkrever gebyr i medhold av de til enhver tid gjeldende satser i alkoholloven og alkoholforskrift. [Satsene for bevillingsgebyret for salg finnes i alkoholforskriften.](#)

Bevillingshavere skal hvert år innen 1. mars sende inn [revisorbekreftet omsetningsoppgave til kommunen.](#)

4.4 Formelle krav til søknaden

§ 15 Krav til søknader om salgs- og skjenkebevillinger

Før en søknad om salgs- eller skjenkebevilling kan behandles må all nødvendig informasjon/dokumentasjon være sendt inn til kommunen.

Nedenfor redegjøres det for hvilke opplysninger/dokumentasjon som kreves. Etter en konkret vurdering av den enkelte søknad, kan det være aktuelt for kommunen å be om ytterligere opplysninger/dokumentasjon.

1 Almennelig salgsbevilling

Informasjon om bevillingssøker

- Navn, adresse, organisasjonsnummer, telefonnummer og e-postadresse, samt navn og kontaktinformasjon til fysisk kontaktperson.
- Eier av virksomheten som søker salgsbevilling
 - Navn, adresse og organisasjonsnummer/fødselsnummer
 - Ev. opplysninger om bakenforliggende eierforhold
 - Aksjeselskaper må sende inn revisor bekreftet aksjeeierbok som viser eierandeler i prosent.
- Firmaattest.
- Har bevillingssøker andre bevillinger med hjemmel i alkoholloven
 - Om ja må det opplyses om utsalgsstedets navn og adresse.

Informasjon om styrer og stedfortreder

- Navn, adresse, og fødselsnummer.
- Tilknytning til salgsstedet
 - Ansettelsesforhold må dokumenteres.
- Dokumentasjon for bestått kunnskapsprøve for salgsbevilling.
- Har styrer/stedfortreder rolle som styrer og/eller stedfortreder for annet salgs- eller skjenkested?
 - Om ja må det opplyses om salgs-/skjenkestedets navn og adresse, samt type rolle.

Informasjon om salgsstedet

- Salgsstedets navn og adresse.
- Dokumentasjon for lovlig tilgang til lokalet, for eksempel kopi av leiekontrakt.

- Tegninger som viser salgsstedets areal og ev. konkrete beliggenhet.
- Type salgssted (dagligvare, ølutsalg, grønnsakshandel osv.).
- Åpningstider og ev. ønsket salgs- og utleveringstid.

Informasjon om internkontrollsystem

Salgsstedets system og rutiner for overholdelse av alkoholregelverket (internkontrollsystem).

Annen informasjon

- Forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk første kalenderår
- Dersom det søkes om bevilling i forbindelse med overdragelse av en virksomhet, jf. alkoholloven § 1-10, må kopi av kjøpekontrakt legges fram.

2 Alminnelig skjenkebevilling

Informasjon om bevillingssøker

- Navn, adresse, organisasjonsnummer, telefonnummer og e-postadresse, samt navn og kontaktinformasjon til fysisk kontaktperson.
- Eier av virksomheten som søker skjenkebevilling
 - Navn, adresse og organisasjonsnummer/fødselsnummer
 - Ev. opplysninger om bakenforliggende eierforhold
 - Aksjeselskaper må sende inn revisor bekreftet aksjeeierbok som viser eierandeler i prosent.
- Firmaattest.
- Har bevillingssøker andre bevillinger med hjemmel i alkoholloven
 - Om ja må det opplyses om skjenkesteds navn og adresse.

Informasjon om styrer og stedfortreder

- Navn, adresse, og fødselsnummer.
- Tilknytning til skjenkestedsnavn
 - Ansettelsesforhold må dokumenteres.
- Dokumentasjon for bestått kunnskapsprøve for skjenkebevilling.
- Dokumentasjon for bestått kurs i Ansvarlig vertskap.
- Har styrer/stedfortreder rolle som styrer og/eller stedfortreder for annet salgs- eller skjenkestedsnavn?
 - Om ja må det opplyses om salgs-/skjenkestedsnavn og adresse, samt type rolle.

Informasjon om skjenkestedsnavn

- Skjenkestedsnavn og adresse.
- Dokumentasjon for lovlig tilgang til lokalet, for eksempel kopi av leiekontrakt.
- Tegninger som viser skjenkestedsnavn og ev. konkrete beliggenhet
- Type skjenkestedsnavn (restaurant, bar, nattklubb osv.).
- Konseptbeskrivelse og ev. informasjon om aldersgrenser.

Uteservering

Dersom det også søkes om utendørs skjenkebevilling, må følgende dokumenteres:

- Grunneiers tillatelse til uteservering.
- Tegninger som viser uteserveringens konkrete plassering, areal og avgrensning
 - [Situasjonskart kan benyttes, og bestilles her.](#)

Type bevilling og skjenketid

- Hva slags alkoholholdig drikk det søkes bevilling for:
 - Gruppe 1: drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
 - Gruppe 2: drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
 - Gruppe 3: drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.
- Ønsket skjenketid.

Informasjon om internkontrollsystem

Skjenkestedets system og rutiner for overholdelse av alkoholregelverket (internkontrollsystem).

Annen informasjon

- Forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk (fordelt på gruppe 1, 2 og 3) første kalenderår.
- Dersom det søkes om bevilling i forbindelse med overdragelse av en virksomhet, jf. alkoholloven § 1-10, må kopi av kjøpekontrakt legges fram.

3a Skjenkebevilling for enkeltanledning – åpent enkeltarrangement

Informasjon om bevillingssøker

- Navn, adresse, organisasjonsnummer/fødselsnummer, telefonnummer og e-postadresse.
 - Ev. navn og telefonnummer til fysisk kontaktperson.
- Firmaattest.

Informasjon om styrer og stedfortreder

- Navn, adresse, og fødselsnummer.

Informasjon om arrangementet

- Når skal arrangementet gjennomføres.
- Hvor skal arrangementet gjennomføres
 - Sted/adresse
 - Ev. tegninger som viser skjenkearealets plassering, areal og avgrensning.
- Beskrivelse av arrangementet – type arrangement, program, målgruppe, aldersgrenser osv.

- Dersom det søkes om utendørs skjenkebevilling, må grunneiers tillatelse dokumenteres.

Type bevilling og skjenketid

- Hva slags alkoholholdig drikk søkes det bevilling for:
 - Gruppe 1: drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
 - Gruppe 2: drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
 - Gruppe 3: drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.
- Ønsket skjenketid.

Informasjon om internkontrollsystem

Bevillingssøkers system og rutiner for overholdelse av alkoholregelverket (internkontrollsystem), herunder planer for vakthold.

Annen informasjon

- Ev. kopi av godkjenning fra politi og brannvesen.

3b Skjenkebevilling for enkeltanledning - sluttet selskap

Informasjon om bevillingssøker

- Navn, adresse, organisasjonsnummer/fødselsnummer, telefonnummer og e-postadresse
 - Ev. navn og telefonnummer til fysisk kontaktperson.

Informasjon om styrer og stedfortreder

- Navn, fødselsdato og telefonnummer.

Informasjon om arrangementet

- Beskrivelse av arrangementet.
- Når skal arrangementet gjennomføres.
- Hvor skal arrangementet gjennomføres
 - Sted/adresse
 - Ev. tegninger som viser skjenkearealets plassering, areal og avgrensning.
 - Ev. dokumentasjon for samtykke fra grunneier.

Type bevilling og skjenketid

- Hva slags alkoholholdig drikk søkes det bevilling for:
 - Gruppe 1: drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
 - Gruppe 2: drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
 - Gruppe 3: drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.

- Ønsket skjenketid.

3c Skjenkebevilling for enkeltanledning – utvidelse av eksisterende skjenkebevilling

Informasjon om bevilings søker

- Navn, adresse, organisasjonsnummer, telefonnummer og e-postadresse, samt navn og kontaktinformasjon til fysisk kontaktperson.

Ønsket utvidelse

- Hvilket skjenkested/-bevilling gjelder søknaden for.
- Hva slags utvidelse ønskes:
 - tilleggslokale,
 - utendørs,
 - utvidet skjenketid, og/eller
 - skjenking av drikke med høyere alkoholprosent.
- Bakgrunnen for ønsket utvidelse.
- Hvilket tidsrom det søkes utvidelse for.
- Ev. dokumentasjon for
 - lovlig tilgang til tilleggslokalet,
 - samtykke fra grunneier ved utvidelse utendørs,
 - tegning som viser samlet skjenkeområde, dog slik at utvidet skjenkeområdes plassering, areal og avgrensning særskilt synliggjøres.

4.5 Ikraftsettelse

Retningslinjer for innvilgelse av salgs- og skjenkebevillinger i Lørenskog kommune gjøres gjeldende fra og med det tidspunkt alkoholpolitisk plan 2024-2028 er vedtatt.

5. Saksbehandling

5.1 Søknad

Søknadsskjema for salgs- eller skjenkebevilling [finnes på Lørenskog kommunes hjemmesider](#). Nærmere krav til vedlegg framkommer ovenfor av § 15.

5.2 Saksbehandlingstid

Ved søknad om alminnelig salgs- eller skjenkebevilling og bevilling for åpen enkeltanledning innhenter kommunen uttalelser fra andre offentlige myndigheter, deriblant sosialtjenesten, Skatteetaten og politiet. For saker som avgjøres av kommunedirektøren er normal saksbehandlingstid 6-8 uker. For saker som skal fremmes til politisk behandling for avgjørelse må det normalt forventes en saksbehandlingstid på inntil 3 måneder. Ved fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger for kommende 4 års periode er saksbehandlingstiden normalt 6-8 måneder.

Behandlingstiden kan bli lengre hvis andre offentlige myndigheter har bemerkninger til vandelen eller søknaden endres i behandlingsperioden.

Søknad om skjenkebevilling for lukket enkeltanledning behandles normalt innen 14 dager.

5.3 Drift i overgangsperioden

Alkoholoven § 1-10 regulerer endringssituasjonene som kan oppstå innenfor eksisterende bevillingsperiode, eksempelvis ved ny eier. Bevilling faller bort ved overdragelse av virksomheten, men for å unngå opphold i drift kan ny eier drive på gammel eiers bevilling i en overgangsperiode. Retten til å drive på alkoholovens overgangsordning i § 1-10 forutsetter at kommunen som bevillingsmyndighet er underrettet (informert), og at det søkes om ny salgs- eller skjenkebevilling uten ugrunnet opphold senest innen 30 dager etter overdragelse. Ny eier kan drive på tidligere eiers bevilling i en overgangsperiode på inntil tre måneder.

5.4 Klageadgang

Vedtak om salgs- og skjenkebevilling kan med hjemmel i alkoholoven § 1-16 påklages til statsforvalteren. Klagefrist er etter forvaltningsloven 3 uker etter at underretning er kommet fram til virksomhet. En klage må være skriftlig, undertegnet, nevne det vedtak det klages over samt den endring som ønskes. Klagen sendes til Lørenskog kommune. Kommunen har anledning til å revurdere sine vedtak. Dersom kommunen opprettholder vedtaket, sendes klagesakene over til statsforvalter som rett klageinstans.

6. Fullmakter

Ansvar og fullmakt til å behandles saker etter alkoholloven delegeres slik:

6.1 Kommunestyret

Saker som fremmes for kommunestyret for avgjørelse:

- Alkoholpolitisk handlingsplan.
- Beslutning om at alle eller noen salgs- og skjenkebevillinger skal løpe videre i inntil fire år uten fornyelse.

6.2 Formannskapet

Søknader om salgs- og skjenkebevillinger som er av prinsipiell karakter.

6.3 Kommunedirektøren

Kommunedirektøren er delegert fullmakt til å fatte vedtak i alle saker etter alkoholloven med forskrifter med mindre annet er bestemt.

7. Salgs- og skjenketider

Salgs-, skjenke- og åpningstider er viktige virkemidler for å balansere forholdet mellom hensynet til folkehelse og næringsliv og regulere tilgangen til alkoholholdig drikke. Salgs- og skjenketider for virksomheter som selger alkohol i Lørenskog kommune er regulert i [lokal kommunal forskrift fastsatt av kommunestyret i Lørenskog kommune](#).

8. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger

8.1 Salgs- og skjenkekontroller

Etter alkohollovens § 1-9 har kommunen ansvaret for kontroll med salgs- og skjenkesteder. Alkoholloven § 1-8 og alkoholforskriftens kapittel 10 regulerer inndragning av salgs- og skjenkebevillinger.

Kommunens kontroll med salgs- og skjenkebevillinger er av avgjørende betydning for en god alkoholpolitikk. Kontroll med utøvelsen av bevillingen vil svært ofte være et effektivt virkemiddel for å bekjempe de mest vanlige problemene rundt alkoholomsetning, slik som aldersbestemmelser, overskjenking og salgs- og skjenketider.

Kommunen skal føre tilsyn med at bevillingshavere følger alkoholloven, vilkårene for bevillingen og kommunens retningslinjer for øvrig. Kontrollene skal danne grunnlag for nødvendige sanksjoner, for eksempel advarsler (tildeling av prikker) og inndragning der loven, vilkår eller forskrifter brytes. Følgende forhold står sentralt ved utøvelsen av kontrollen i kommunen:

- at aldersbestemmelsene overholdes
- at det ikke forekommer salg og skjenking til åpenbart berusede personer
- kontroll av at salgs- og skjenketider overholdes
- kontroll av bevillingshaveres internkontrollsystem
- veiledning av bevillingshavere innen alkohollovens bestemmelser og eventuelt lokale forskrifter

Lørenskog kommune har engasjert et privat kontrollselvskap til å foreta kontrollene. Stedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier, men minimum én kontroll per sted per år, og i snitt tre ganger så mange kontroller som antall salgs- og skjenkesteder. Kontrollene kan foretas anonymt eller åpent. Etter utført kontroll skal kontrolløren alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk på stedet. Dersom det avdekkes brudd ved kontrollen, vil salgs- eller skjenkestedet innen én uke motta kopi av kontrollrapporten fra skjenkekontrolløren, med anledning til å uttale seg innen to uker.

[Veileder i salgs- og skjenkekontroll fra Helsedirektoratet](#) gir føringer for hvordan kontrollselvskapet skal utføre kontrollene.

Internkontroll

Internkontroll handler om salgs- eller skjenkestedets interne styring og egen kontroll av den daglige salgs- eller skjenkevirksomheten.

Internkontrollen innebærer at de ansvarlige for virksomheten skal:

1. Ha oversikt over bevillingsvedtak, relevant lovverk og lokale retningslinjer
2. Sørge for at de ansatte har kunnskaper og kompetanse til å overholde kravene til virksomheten
3. Ha oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvordan ansvar og oppgaver er fordelt
4. Ha rutiner som sikrer overholdelse av regelverket
5. Ha rutiner som forebygger, avdekker og retter opp avvik
6. Foreta systematisk gjennomgang av internkontrollen.

Det vises for øvrig til Helsedirektoratets [guide for god internkontroll etter alkoholloven](#), som angir grunnleggende krav til et godt internkontrollsystem for ulike typer virksomheter.

Internkontroll alkohol inngår i oppdraget til kontrollørene. Internkontroller er alltid åpne, og skal som hovedregel avtales på forhånd og utføres på dagtid.

9 Sanksjonsreglement

9.1 Retningslinjer for sanksjoner ved brudd på regelverket

Kontrollen skal danne grunnlaget for eventuelle sanksjoner. Reaksjonsform og nivå fastsettes etter en vurdering av følgende momenter:

- type overtredelse
- overtredelsens grovhet
- om bevillingshaver kan klandres for overtredelsen
- hva som er gjort for å rette opp i forholdet
- tidligere praktisering av bevillingen

Alt etter overtredelsens alvorlighet kan følgende reaksjoner bli aktuelt:

- Samtale og veiledning i regelverk
- Skriftlig tilbakemelding.

Kommunen kan sende en skriftlig tilbakemelding til bevillingshaver i tilfeller hvor det ikke er dokumentert overtredelser som medfører tildeling av prikker, men hvor det likevel oppstår bekymring for virksomhetens forvaltning av bevillingen. Hensikten med tilbakemeldingen er å gi råd og veiledning til virksomheten om forbedring av internkontroll

- Tildeling av prikker – [alkoholforskriften kapittel 10](#).
Forskriften gir kommunen mulighet til å tildele salg- og skjenkesteder 1, 2, 4 eller 8 prikker for brudd på alkoholloven eller alkoholforskriftens bestemmelser. Hovedhensynet bak ordningen er å forebygge fremtidige overtredelser av alkoholovens bestemmelser ved å gi mulighet for et trinnvis oppbygd advarselssystem via prikktildeling. Det er videre et ønske om å gi tydelige signaler til bevillingshavere om hvilke bestemmelser i alkoholloven som lovgiver anser som mest alvorlige å bryte.
- Inndragning av bevilling – alkoholloven § 1-8 og alkoholforskriften kapittel 10.
Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal kommunen inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker skal kommunen øke lengden på inndragningen tilsvarende.

10. Kilder og videre lesning

Alkoholloven (1989). *Lov om omsetning av alkoholholdig drikk* (LOV-1989-06-02-27). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1989-06-02-27>

Bakken, A. (2022) Ungdata 2022 Nasjonale resultater <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/3011548/NOVA-rapport-5-2022.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

Bergsvik, D. (2023) Alkoholomsetningen i Norge. Folkehelseinstituttet (FHI): <https://www.fhi.no/le/alkohol/alkoholinorge/omsetning-og-bruk/alkoholomsetningen-i-norge/?term=>

Blå Kors (2022). *Samfunnskostnader ved alkoholbruk*. <https://www.blakors.no/content/uploads/2022/02/Samfunnskostnader-ved-alkoholbruk.pdf> (Oslo Economics)

Bye, E.K, m.fl. (2020) Alkoholbruk blant ungdom. Folkehelseinstituttet (FHI): <https://www.fhi.no/le/alkohol/alkoholinorge/omsetning-og-bruk/alkoholbruk-blant-ungdom/?term=>

ESPAD (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs): <http://www.espad.org/>

Folkehelseinstituttet (FHI) (2019) Ti store folkehelseutfordringer i Norge. Hva sier analyse av sykdomsbyrde? <https://www.fhi.no/publ/2019/ti-store-folkehelseutfordringer-i-norge.-hva-sier-analyse-av-sykdomsbyrde>

Forskrift om salg- og skjenketider, Lørenskog (2016). *Forskrift om salgs- og skjenketider for alkoholholdig drikk, Lørenskog kommune, Akershus* (LOV-1989-06-02-27-§3-7, LOV-1989-06-02-27-§4-4). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2016-05-25-552>

Knapstad, M., m.fl. (2022) *Folkehelseundersøkelsen i Viken 2021: Fremgangsmåte og utvalgte resultater*. Folkehelseinstituttet (FHI). <https://www.fhi.no/publ/2022/olkehelseundersokelsen-i-viken-2021-fremgangsmate-og-utvalgte-resultater/>

Regjeringen (2021) *Nasjonal alkoholstrategi (2021–2025). En helsefremmende og solidarisk alkoholpolitikk*. (Strategiplan). <https://www.regjeringen.no/contentassets/7517d7f5a9d34a9ba5954a21a8317803/alkoholstrategien-til-nett.pdf>

Rusinfo.no

- a) Virkninger og bivirkninger av alkohol: <https://rusinfo.no/fakta-om-rusmidler/fakta-om-alkohol/virkninger-bivirkninger-alkohol/>
- b) Blande alkohol med andre rusmidler eller legemidler: <https://rusinfo.no/fakta-om-rusmidler/fakta-om-alkohol/blande-alkohol-rusmidler-legemidler/>

Videre informasjon om Lørenskog kommunes folkehelse- og rusforebyggende arbeid:

[Helsestasjon for ungdom \(rusforebyggende team\), Lørenskog kommune.](#)

[Rådgivende enhet for russaker, Lørenskog kommune.](#)

Lørenskog
kommune

Lørenskog kommune

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog
Telefon: 67 93 40 00
postmottak@lorenskog.kommune.no
www.lorenskog.kommune.no